

„ღროვების“ რედაქცია — თასახლის ქუჩაზე, ღ. თა-
რაჭის სახლში.

ს კლის-ბორეულა მიღვდგა თბილისში, რედაქციაშივე
ქუთამში, ჭილადების წერის მაღაზიაში: გარეუ
მცხ. ვრცელოთვის აღმრესი: თიფლის, რედ. „დროება“

ପ୍ରାଚୀ ପ୍ରାଚୀନ୍ତି ୧୧ ମୟୋ ୧୦ ମୁଣ୍ଡର ୫୦୫, ୧୦ ମୟୋ—
୮ ମୁଣ୍ଡର, ୯ ମୁଣ୍ଡର—୭ ମୁଣ୍ଡର, ୫୦୫, ୮ ମୁଣ୍ଡର—୭ ମୁଣ୍ଡର, ୭ ମୁଣ୍ଡର—୬ ମୁଣ୍ଡର,
୬ ମୁଣ୍ଡର—୫ ମୁଣ୍ଡର ୫ ମୁଣ୍ଡର—୪ ମୁଣ୍ଡର ୫୦୫, ୪ ମୁଣ୍ଡର—୪ ମୁଣ୍ଡର, ୩
ମୁଣ୍ଡର—୩ ମୁଣ୍ଡର, ୨ ମୁଣ୍ଡର—୨ ମୁଣ୍ଡର, ୧ ମୁଣ୍ଡର—୧ ମୁଣ୍ଡର.

შიდება ნახევარ-წლით ხელის-ძღვა კაზის
„დოკტორი“

ଓଡ଼ିଆ ଶାର୍କପ୍ରକଳନରେ ମହାମହିମାଙ୍କଣ

ՕՐԱՆԱ ԽԵՂՈՒԹ ՁԱՆԱԾԻՆ

କେତେ ଯେତେ ମାତ୍ର କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ମୋହନ ପାତ୍ରାଳୀ

გისაც დღემდე არ მეტაურანდა მეთრე ნახვაზ-წლის ფასი, რედაქციის სოსულს
დასტანციის ფულის გაძლიერება, თუ არა სურთ, რომ ივლისის 1-დამ გაკვ-
თი მოვალეობა.

Անօպառ վուշնազ

თა პრეზიდენტის მიერ გუბერნიის თავად-აზნაურთა წინაშელო-ლი გრიფიალ-ლეიტენანტი თავადი ქა-ნე მუხრან-ბატონი მთავრობას და უმტკიცება ამ ახალს თანამდებო-ბაზე.

თუ მეტად რამდენიმე ქართველი
უმაწვერო კაცი ჩამოვალა რსუსთოდამ
უნივერსიტეტებში კურს-დასრულებუ-
ლები და თოქმის ვერც ერთმა ვერ
მიიღო ადგილი მშილისის და შეთა-
ისის გუბერნიებში. ვერაფერი სასია-
მოდენო ამბავია!..

օսօ Ցողթուն Շնո, (23-Ն) Վհկցնուն
մըրճնուլամ ծախարո Ցերանցեց քաջարու-
նցն. Ցողապշոյնո ցոնց ուստի նց-
ծուռ առ մոլոռոցի կախեցին
մաշուն մալառ մարտառուն. Մհմիծու

და პოლიტკები რომ გარევეს შეჩაზედ,
ეს კიდევ ჰო, მაგრამ კვერცხისა, ქიო-
მის და მაწვნის გამყიდავებიც რომ
თან მიაყოლეს — ეს კი ვერაფერია. შარ-
მოიდგინეთ სოლოლაკში მცხოვრე-
ბელს რომ ერთი ქილა მაწვნი უ-
ღოდეს შერაზედ უნდა წაეიღეს. ჩვე-
ნის აზრით, რაც წერიმანი ნაწარმოე-
ბის გამყიდველებია ისევ ძევსლს ალაძეს
უნდა დაეტოვებინათ, რადგანაც ქა-
ლაქის ზუაგული ადგილია და სოლო-
ლაკის მცხოვრებლებს ერთი აბაზის
კვერცხის სახიდღლად შეჩაზედ წასვლა
არ მოუხდობოთ.

100 ჩვენ მივიღეთ ახლად დაბეჭ-
დილი ოთხ - მოქმედებიანი კომედია
«ბელნიერება უბედურობისაგან» — ზრ.
შაკობიძისა. ზაქარია ჭიჭინაძემ ეს მე-
ორე კომედია გამოსცა ამჟე ავტო-
რისა; პირველი იყო «მვეგნი მვეგნიი
ზაქარია» შე თრიად სომხურა არ

ନାହିଁ ଲିଖିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା... ।

თვის სენაკის მაზრიდამ გვწერენ, რომ
ღლევნდლამდის ყვავილის ამცრელე-
ო ასატებელის ფასს სულზედ 20-25
კაპ. ღებულობდენო, ეხლა კი მაზრის
თავარიობაში ყველა საზოგადოებაში
აამწესა ვაქენატორები (ყვავილის
ამცრელები), რომელთაც უნდა უც-
ან ხალხს უსახყიდლოდ. მაგრამ ამ
ორლო დროს გამოჩნდა ვიღაც ცრუ-
ნინასწარმეტყველი ჟ—ელია, რომე-
ლიც ქადაგობს ხალხში, რომ ეკინც
— მ. — 5 წ. — 25 წ. — 2 წ. მ.

ე ამაცრევიდებას და ვა კა. მოძევებს
ს უნდა თორმეტს დღეს გაფრთხილ-
დეს თ და ენც მომცემს მანათს, მის-
ვის გაფრთხილება საჭრო არ არი-
ოთ». მასი ქადაგებამ დიდი გავლენა
ექონა ხალხზე და უიმისოდაც გა-
დატაკებული ხალხი ხულ გააღატაკა.
მედი გვაქეს, რომ ვისიც ჯერ არს
ურადღებას მიაქცევს პ—ელიას მოქ-
ცევებასაო.

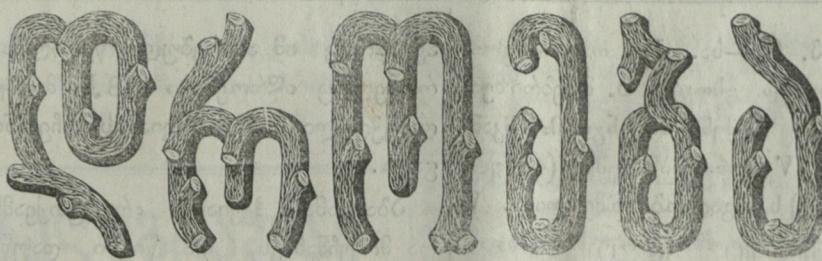
ወጪ ዝግጁነት መሆኑን ነገር ተሟጥ አሳ-
ይሆሉ ሁኔታ, የመጀመሪያው ስራውያዎች
ወጪ ዝግጁነት መሆኑን ነገር ተሟጥ አሳ-
ይሆሉ ሁኔታ, የመጀመሪያው ስራውያዎች

100 Ոյնօւամբեց ՑՅՇԵՐԵԲ, հռոմ ՅՆԻԿ-
ԱՆԴՐԱ ՑԵՍՏԱՆՆՈՒՐ ու մասու ՀԱՅՈՒԹՈՒՆ-

ბულიც იქნება დაბა საჩხერედამ რკინის გზის ტოტის გაყვანის შესახებ ვოთი-ტბილისის რკინის-გზის ლიან-დაგთან შესაერთებლად.

ეს იქიდამევ გვატყობინებენ, რომ
მომავალ იელისის შუა რიცხვებში
სოფთ. შევაში იარმუკობა დაიწყობა
და ერთს კეირას გაგრძელდება. აქ
დიდ-ძალი ვაჭრები იყრიან თავს ზო-
რიდამ, თბილისიდამ, მუთასიდამ და
სხვა აღილებიდამ. რამდენსამე ყმაწ-
ვილს კაცს განუზრახავთ ამ იარმუკო-
ბის დროს ოთხილდე წარმოდგენა გა-
მართონ «შერა-პითხვის საზოგადოებ-
ის» და პარიული სტუდენტების სა-
საჩვენებლოდ. მეტი უნდა იტქონიოთ,
რომ ვინც კი ჩვენი «შერა-პითხვის
საზოგადოების დანიშნულებას და პა-
რიული სტუდენტების გაჭირვებულს
მდგომარეობას თანაუგრძნობს, —იგი
ხელს მოუშართავს ქართული წარ-
მოდგენების მოთავეთ და ყოველის
ფრით დაეხმარება.

ხევლია, მაგრამ დღეს აზნაურად
ძლიერ ბევრი ითვლის თავს და ბევ-
რად მომეტებულს ნაწილს, როგორც
საქართველოს ყოველს კუთხეშია, აზნა-
ურული აღარც სახლი აქვს, აღარც
კარი, არც მამული, არც დედული.
რაც აქვს, იგიც დღე დღეზე ხელი-
რამ ეკონია.

გამოჭის ყოველ - დღე ისრუბათს განდა.

180

ტყუილ უბრალოდ დამასებსა » გზავ-
ნის!! და სხვ. მართლა ამ იუდა
ისკრინიტელს შართლებზედ «დანო-
სებისა » გზავნით უნდა თავისი ბნელი
საქმეები დაფაროს და ამ მიეღდებულს
წყვდიადში ყოველად უპატიოსნო ხე-
ლოს. ფათური არავინ დაუშალოს.
მრთა ამ დანოსთაგანი მისი საკუთარი
ხელით დაწერილი დაკერილია .

ՅՅՅ Ամ գլուխ մո ցամոցուն մյուսոց
Եռմզրո յշունցալուս «Նռծատուս».

შრმათა საკითხავი წიგნი: I თა-
ობას ტულა საგადა (ზღვამარა, კუპრები).

ჩინოვნიკობისა, რომელთაც მრავალ-
გვარი საშუალება ხელთა აქვთ თავიან-
თი შეიღების აღზრდისათ; ამ საშუა-
ლებას სოფლად გაფანტული თავად-
აზნაურობა შუდავ მოკლებული არი-
სო და, ცოტათი არ იყოს, გადრკენ-
ზუდიდ ში ახალი სასწავლებლის დაარ-
სების შესახებ; ეს ამიტომ მოხდა,
რომ ჯერ იმ სასწავლებლისათვისაც
ვერ უშიორისუფლებიათ, რომელიც
ერთის წლის წინად დააარსეს, თო-
რემ მეორეს გამოიწყობით, თუმცა-
საქებარი საქმე იქმნებოდა, სარგებ-
ლობა იმდენი არ გამოდნებოდა,
რადგანაც ჯერ გარდახდას მიუჩევევე
ლია თავად-აზნაურობა და შრომას
მიუჩეველი მისი ახალგაზდობა, ორი
ვე სასწავლებელს ვერ მოუკლიდა...
ამბობენ, რაოდენიც ბევრია სასწავ-
ლებელი, იმდენად ბევრს ზნეობით
და გონიერობას სარგელობას უნდა მო-
ველოდეთო, მაგრამ ეს ითქმის მხო-
ლოდ ისეთ სასწავლებელზე, რომე-
ლიც მართლა სასწავლებელია, რო-
მელიც მომავალისათვის უკვლევ

զագամ) Յ. Պ—Տա. II ուշաւ-ուշաւն
 (Եղի. Խաջ Մայր. Շետք.) Յ. Թղթերություններուն
 լուսա. III Ասամին Տաճանչը Ո. Կայա-
 լցրունա. IV Հաշունյան Միմու (Դշտաց.
 Ճամփակյան.) Ե. Ցաղալութեալունա. V
 Միջաւաս Եղանակունա (Ճարշի Տույմէւճամ,
 Շահակ Ճամփակյան.) Ֆլ. Ֆոխնանիսա.
 VI Ռաւ Գյուղա-Եղանակ (Խաջ. Քջաբ-
 րու) Սռակալուն. VII Տաճություն Ճամփա-

დამატება: VIII სამაგილითო გამოქმნა
თაღები. წერა-გითხვის მქონე გამოქმნა
ხეველისა. IX მედიცინურთა განხილვა.
X მკდარობების სამართლებრივი
ტერიტორია წერალი. XI ანდრ. ლულაძისა.
XI სასსეულოდ. გიზტორ ჭიგლის გამო
დაცვითი მიზანისა ამო. XII ა—ძისა.

30629 ከክፍትናዕስ ወጪዎች

ნაცარქექიაობა სასაცილო გლოხა-
კობაა, მაგრამ ზედაც თუ კუდაბზი-
კობა დაერთო, საზიზღარ, საპალურო
სენად გადაიქცევა ხოლმე.—მს სახა-
დი ბევრსა აქვს ჩენენში მოდებული
და სასაცილო ბოდვით გვაკრუტებენ.
ზინდ ქვეყნიური საქმე იყოს, გინდ
ზეციური რამ მოელინება, ისინი მაინც
თავის თავს აწერენ და სამგლე თხა-
სადით გაიძახიან: «მძ! მძ! მძ!... სულ

Ահու Պյալլոնձա—Ցղաքա ոյս հցին-
՞ն, հռմ գրպաղըն եղալմց: «Պյալլո-
նձա! Շին մամալո սինձա ձաշկլատու!»
ու Ծրուալս մռչյցը ծռճա: «Ճոյի առ
ձաշկլատ ոյարա, հռմ զըլան ձափոր-
լոցն, ալարը ցատյենդը բառ!» Սահրա-
լու, ձարթմունց ծռլո ոյս, հռմ ցան
տուագո մու մամլուս պոցոլս մռչյաց-
ու!

ასე იქცევიან სწორედ ის ზემოხსეუ
ნებული ნაცარ-ქექია — კუდაბზიეა ვაჟ
ბატონებიც და ერთი მათგანი, რო-
გორც ეტყობა, უნდა ბრძანდებოდეს

გზას საზოგადოების, რომელიც მეცნიერებისაგან შემუშავებული ჰქონდა რიტების გამამქეყნებელია და გონიერი ჩინააღმდეგი. შემთხვევაში, უბრალო წერა-კითხვის გამარტივებელს სკოლას ჩვენ მაინც-და-მაინც დიდი შნიშვნელობა არა აქვს. მე ვამბობ—ჩვენში შეთქმა ამ აზრის საბუთად ისიც მეურუა რომ სენაკის თავად-აზნაურთ ორ კრებაზე, რომლებზედაც სამას-ოთხა სი თავად-აზნაური ესწრობოდა სრულიად ღარიბის წრისა, ერთიც ვერ შევამჩინეთ, რომ წერა არა სცოდნოდა. თუ არა ვინ დამიჯერებს პროტოკოლს გადახედოს და ცხადად დარწმუნდება. პროტოკოლის ხელი მომწერთ ერთსაც არ უნახავს სკოლის კანები. დიალ, თუ სკოლა ანაბანის მეტს არას ასწავლის, თუ იგი სულზე, გონებაზე და გრძელბაზე აიმოქმედებს,—იმისთვის სკოლას სკოლობა არ ეთქმის და ნურც ვეცდდებით ამ გვარი სკოლების გაერცელებას, რადგანაც წერა-კითხვას ჩვენ

ავტორიც იმ ახირებული წერილისა,
რომელიც «დროების» 128 №-ში იყო
დაბეჭდილი ბ. დ. შიღიანის არჩევანის
გამო.

აბა, ამასა ჰქვიან: «რა უთქვაშს,
რა მოუქმახავს, რა წიგნი დაუწე
რიაო» ნეტავი რა უნდოდა დაემტკი
ცებია ამ წერილით? მავისი დიდ
ვინმეობა და გავლენიანობა, თუ მხო
ლოდ ის, რომ წერეთელსა და ლოტ
თქიფანიძეს არავითარი გაელენა არ
აქვსო? მს ვისთვის რა საჭირო იყო
მარტო ამისათვის ან თვითონ რად
იჭირვებდა საქმეს და ან მკიოთხველებ
რად შეაწიხა გრძელის გვისტოლით?

ჩეენ დიდი ხანია ვიცნობთ ბ. ში
ფიანს არა გამონებით, ან სხვის
წარუმარტულებით, მხოლოდ ჩეენის სა
კუთარის შეხედულობით; ის ჩეენ
თვალში ყოველთვის ერთი უპირვე
ლესთაგანი ყოფილა. ამ რამდენიმე
წლის წინადაც გვინდოდა გვეთხოვ
მისთვის ეკისრა ბანკის მმართველობა
მაგრამ მაშინ ზემოაღნის შეულ გავლე
ნიანმა გვამებმა შეაგონეს კენჭოსნებს
«სირცეილია იმერეთისათვის შორე
და საარჩევანო კაცის მოყვანა».
ახლაც ამავე ხრიზედ იდგენ, მაგრა
ვერარაინ გააძის ბადეში!...

ଶେଳସାପ ଧ. ଡ. କୁନ୍ତିନିଳ ମହିନ୍ଦ୍ରଙ୍ଗ
ଲିଲା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟାକରଣରୁ ବାଦାର୍ଥ୍ୟାତ୍ମିକିତା
ରୁ ରାଜଗାନାପ ଯେ ସାମ୍ବାନ୍ଦ୍ୟାତ୍ମିକିତା
କ୍ଷେଳି ସାମ୍ବାନ୍ଦ୍ୟାତ୍ମିକିତା ଏବଂ ନାଟକ
ଲିଲା, ଏବଂ ରାଜ ଧର୍ମାତ୍ମିକିତା, ମହାକାଵ୍ୟାପକିତା
କ୍ଷେଳି ଏବଂ ସାକ୍ଷରିତା, ରାଜଗାନାପ ଯେ
କ୍ଷେଳି, ଅଧିକାରୀତାପ ଉତ୍ସାହାତ୍ମିକିତା ପ୍ରକାରରେ
କ୍ଷେଳି କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ

ქველი ქალებიც კარგად ასწავლიან
შინც თქვენი უმორჩილესი მოასახს
ხურის ოჯახში დაიბადა, ჩეკინ ოჯა
ხის შვილი იყო, თუ სხვისი, ყვე
ლას დედა ჩემმა ასწავლა კი
ხეა და წერა. ისინი რომ ქართულ
«სტამბას» კითხულობენ, ნეტა ის
ახლანდელები წაიკითხავდენ ხოდ
მე; ახლა ჩემი ძმები და დე
რამდენს ასწავლიან, გინ მოსთ
ლის! ასე ვიანგარიშოთ სხვა ოჯ
ხებშიც და, მე მგონი, წერა-კითხ
ჩეკში სკოლების შემწეობით ბეჭრ
არ იმატებს.

შარშან-წინ პეტერბურგში სამარ
წავლებლო აღქის მასწავლებელთ
კრებაზე დავისწარი. აქ ცხადად დამზად
კიცეს ის აზრი, რომ საზოგადო სკო
ლების შემოლებისაგამო წერა-კითხვები
გავრცელებას ბევრი არა მოემატა-რა
და რაღა ითქმის ჩენენზე — ეს მკითხველ
მა მოიაზროს? სწორედ ამიტომ უნდა
კვლავთ, რომ ეს ახალი სათავადი
აზნაურო სასწავლებელი, რომელი
სოფლად ისეთს მდიდარს ბინაზე გადა

შიუგანი ყველასაგან ერთ-ხმად, ერთ-
პირად იყო არჩეულის წესი ცეტის დრა
ორი ვინმე უმნიშვნელოსა და წესი ერთ-
ვინ წამოიძახა კრებაში მისი სახელი
და ვინ არაო ეს სულ ერთია!».

და თუ ვისმეს ჰორნია, რომ მისმა
პირველად წამოახებაშ ამოარჩევინა
ყველას ბ. შიფრინი, ის სწორედ იმ
წყალობა—ზღახას მოგვაგონებს, რო-
მელსაც ეგონა, რომ თუ არ მისის
მმღლის ყიუილით, ისე არ გათენდე-
ბოდა...

፲፻፷፭

უკანასკნელი

სენით, ოოგორიც სამეცნიელოა, არ
იქმნეს მარტო ანაბანის გამარტიულე-
ბელი, არამედ ვეცალოთ ყოველი ღო-
ნის-ძიებით იმის იმ რიგად მოწყობას,
რომ სულამ საზოგადოებას თავის
სახელის შესაფერი ნაკოფი მოუტა-
ნოს. რასაკირველია, ამას დიდი სა-
შუალება უნდა, დიდი თანაგრძობა
თვით საზოგადოებისაგან, დიდი ენერ-
გია და მოთმინება მასწავლებლებისა-
გან. პმათგან არ იქმარებს სკოლა
მარტო შეტუშესკის მეთოდიკაზე გა-
მოჭრილს გაკვეთილებს, ან უპინს-
კისა და მოღოვეოზოვის განმარტიებულო

წერილებს; აქ სული და გული უნდა
მასწავლებლისა, მაგრამ უნდა გავტკ
დეთ, რომ მასწავლებელს სული და
გული მაშინ დაუდეგება სკოლაში,
როცა იგი მისის შეხედულებისა, მი-
სის მოსაზრების შესაფერად მოაწყობს
სკოლას. წინააღმდეგს შემთხვევაში,
ესე იგი ესთქვათ, რომ საზოგადოებ-
რამ ან რომელიმე საზოგადოების
წევრმა, თეინიერ ყოვლის მეცნიერუ-
ლის საფუძვლისა, სკოლისაგან მოით-

